

Innst. S. nr. 89

(1999-2000)

Innstilling fra utenrikskomiteen om eksport av forsvarsmateriell fra Norge i 1998

St.meld. nr. 45 (1998-1999)

Til Stortinget

Sammendrag

Stortingsmeldingen gir en oversikt over norsk eksport av forsvarsmateriell for året 1998.

I 1998 var den samlede verdien av eksport av forsvarsmateriell, tilknyttede tjenester og utførte reparasjoner 1 135 291 000 kroner. Av dette utgjorde tjenester omkring 42 mill. kroner. Reparasjoner utført i Norge for utenlandske oppdragsgivere utgjorde vel 53 mill. kroner.

Komponenter, deler og delsystemer utgjorde nesten halvparten av eksporten. NATO, de nordiske land og andre europeiske land mottok i 1998 hoveddelen av eksporten. I tillegg har Australia, Chile, De forente arabiske emirater, Egypt, Japan, New Zealand, Qatar, Saudi-Arabia, Singapore, Slovakia, Sør-Korea og Taiwan mottatt norsk forsvarsmateriell.

Omfanget av den årlige eksporten av forsvarsmateriell har variert lite i perioden 1996-1998, og har holdt seg på omkring 1,1 mrd. kroner pr. år.

Meldingen redegjør for det norske eksportkontrollregelverket, herunder saksbehandlingen av utførselstillatelser for forsvarsmateriell. Flernasjonale produkter, delleveranser og oppfølgingsleveranser omtales også. Videre omtales kontrollvirksomheten i 1998 og samarbeidet med andre institusjoner. Utenriksdepartementet har nær kontakt med Tollvesenet, Forsvarets forskningsinstitutt og Politiets overvåkingstjeneste i eksportkontrollspørsmål.

Meldingen omtaler nye problemstillinger i tilknytning til omstrukturering og internasjonalisering i forsvarsindustrien, herunder opprettelsen av et nytt nordisk ammunisjonsselskap med hovedkontor i Norge. Etableringen av Nammo AS medfører nær kontakt mellom de nordiske eksportkontrollmyndigheter.

Stortingsmeldingen beskriver det omfattende internasjonale samarbeidet om eksportkontroll og ikke-spredning. Norge deltar i alle de fem multilaterale eksportkontrollregimene. Meldingen fremhever at man fra

norsk side arbeider aktivt for å fremme større åpenhet og innsyn i internasjonal våpenhandel.

Foruten å etterleve vedtak om våpenembargo fattet i FNs Sikkerhetsråd eller i OSSE, har Norge sluttet seg til relevante EU-vedtak om ikke å levere våpen til visse land og regioner.

Meldingen gir videre en orientering om Norges internasjonale engasjement for å hindre spredning av håndvåpen. Det ble sommeren 1998 arrangert et internasjonalt møte i Oslo hvor man oppnådde enighet om tiltak for den videre prosessen for å hindre spredning av håndvåpen. Erklæringen fra dette møtet er hittil det eneste dokument om håndvåpen som regjeringene fra land i alle regioner i verden har sluttet seg til.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Haakon Blankeborg, Kjell Engebretsen, Kirsti Kolle Grøndahl, Thorbjørn Jagland, Marit Nybakk og Tom Thoresen, fra Kristelig Folkeparti, Elsa Skarbøvik og Einar Steensnæs, fra Høyre, Jan Petersen og Siri Frost Sterri, fra Senterpartiet, Johan J. Jakobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Erik Solheim, og fra Venstre, Harald Hove, har ingen merknader til meldingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet Dag Danielsen og Fridtjof Frank Gundersen viser til St.meld. nr. 45 (1998-99) Om eksport av forsvarsmateriell fra Norge i 1998. Disse medlemmer har merket seg at mottakerlandene hovedsakelig er stater innenfor NATO-alliansen og andre nordiske land.

Disse medlemmer mener at bestemmelsene for eksportlisens av materiell bør justeres slik at materiell av defensiv karakter kan eksporteres noe mer liberalt

enn i dag, slik at norsk eksport av våpenmateriell kan nå ut til et større potensielt marked.

Disse medlemmer mener at det ikke må være eksportbarriere i relasjon til land som er medlem av NATO samt andre nordiske land.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

St.meld. nr. 45 (1998-1999) - Om eksport av forsvarsmateriell fra Norge i 1998 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 21. desember 1999

Haakon Blankenborg
leder

Dag Danielsen
ordfører

Einar Steensnæs
sekretær